

ZUIDWESTER

contactblad IVN Zuidwest Veluwezoom

voorjaar 2017, jaargang 31

Namen en adressen

IVN

IVN werkt aan een duurzame samenleving. Door mensen zelf in aanraking te brengen met de natuur worden zij zich pas écht bewust van de waarde ervan. Daarom laten wij jong en oud de natuur van dichtbij beleven.

Afdelingsbestuur IVN Zuidwest Veluwezoom

Voorzitter

Cees Kwakernaak
Middenlaan 44
6869 VR Heveadorp
026 - 333 40 59 of
06 - 11 53 26 98, ceesc.kwakernaak@gmail.com

Secretariaat

Maykel van Gent
Riemsdijkstraat 49
6701 BC Wageningen
ivn.zwv@gmail.com

Ledenadministratie en penningmeester

Wim Chardon
Groenendaalseweg 4
6871 CP Renkum
0317 - 31 94 90, wim.chardon@wur.nl

Bestuursleden

Vacant

Adviseur bestuur

Albert Bos, albert.bos@hetnet.nl, 026 - 334 27 43

Werkgroepcoördinatie

Landschapsonderhoud

Albert Smit, a.smit@maakarchitectuur.nl,
026 - 339 24 11

Redactie Zuidwester, redactie.zw@gmail.com

Simone Saarloos
Beukenlaan 1
6871 CK Renkum
0317 - 35 74 56, simonesaarloos@gmail.com
06 - 55 15 69 18

Bezorging Zuidwester

Wim Chardon, wim.chardon@wur.nl, 0317 - 31 94 90

PR en website

Albert Bos, albert.bos@hetnet.nl, 026 - 334 27 43

Beken en sprengen

Ruud Schaafsma, ruud.schaafsma@gmail.com,
0317 - 31 51 17

Zomp

Johanneke Sanders, johanneke.sanders@xs4all.nl,
026 - 334 30 77

Vogelwerkgroep

Els Roode, els.frank@planet.nl, 0317 - 31 82 12

Werkgroep Arboretum

Betsie van Loenen, b.vanloenen@hotmail.com,
0317 - 41 81 24

Heemtuin De Zomp

Ingang Fangmanweg/hoek Dam
Oosterbeek

IVN Gelderland

Jansbuitensingel 14
6811 AB Arnhem
026 - 351 29 27

IVN landelijk bureau

Plantage Middenlaan 2C
Postbus 20123
1000 HC Amsterdam
020 - 622 81 15

Lidmaatschap IVN Zuidwest Veluwezoom

Contributie: € 16,- per jaar. Donatie: € 10,- per jaar. Huisgenoten: € 8,- per jaar
Girorekening: NL39 INGB 0000 805291 t.n.v. IVN-afdeling Zuidwest Veluwezoom te Renkum

Zuidwester zoekt redactielid

In het voor- en najaar maakt de redactie van de Zuidwester, het contactblad van de IVN-afdeling Zuidwest Veluwe, een nummer. De redactie bestaat uit drie leden. Een van de leden van de redactie gaat stoppen. Daarom zoekt de redactie een nieuw lid. Iemand die op de hoogte is van wat zich ten aanzien van natuur (behoud) in het gebied van onze afdeling afspeelt. Iemand die daar graag over schrijft en dat wil delen met de andere leden van onze afdeling. Wilt u meer informatie over uw taken als redactielid of hebt u er wel zin in om onze redactie te komen versterken, neem dan contact op met Cees Kwakernaak, voorzitter van de IVN-afdeling Zuidwest Veluwezoom (06 - 11 53 26 98, ceesc.kwakernaak@gmail.com), of Simone Saarloos (06 - 55 15 69 18, simonesaarloos@gmail.com).

Foto van de voorpagina

De foto van de voorpagina is gemaakt op zaterdag 25 februari 2017. De vogelwerkgroep heeft op die dag een wandeling gemaakt bij Oud Reemst en Planken Wambuis.

ZUIDWESTER

contactblad IVN Zuidwest Veluwezoom

Van de voorzitter

Bij onze IVN-afdeling is altijd wat te beleven. Zo maar even een greep uit de actualiteit van de afgelopen 2 maanden.

Er kwam een vraag binnen of we als IVN-afdeling eens zouden willen meedenken over een nieuwe toekomst van het stuweiland bij Driel. Rijkswaterstaat gaat alle stuwen in de Rijn automatisch bedienen vanuit de stuw bij Amerongen. Dus de sluis bij Driel wordt onbemand. Reden voor Rijkswaterstaat om het eiland, dat de scheiding vormt tussen het stuwcomplex en de sluis, maar helemaal af te sluiten. En de markante gebouwen op het eiland worden wellicht afgebroken. Waarom zouden het eiland en de gebouwen niet een andere maatschappelijke functie kunnen krijgen, bijvoorbeeld voor natuur, recreatie en culturele waarden? Samen met een groot aantal lokale maatschappelijke partijen hebben we een brief gestuurd naar de wethouders van Overbetuwe en Renkum om alsnog hierover in gesprek te gaan met Rijkswaterstaat.

Ook kregen we de vraag of onze IVN-afdeling een rol zou willen gaan spelen bij de aanpak van de Japanse duizendknoop. Dat is een uitheemse plantensoort die in onze regio sterk aan het woekeren is en alle andere planten verdringt. Bekend is het experiment in Oosterbeek om met varkens deze soort te gaan bestrijden. Maar er is veel meer nodig om dit probleem aan te pakken. Het plan is om samen met de Stichting Landschapsbeheer Gelderland en de gemeente Renkum een 'Japanse-duizendknoopbrigade' te gaan vormen met inzet van zo veel mogelijk vrijwilligers, die met de spade deze planten gaan uitsteken. Zodra ook het geld hiervoor is geregeld, willen we aan de gang gaan. Vrijwilligers van binnen en buiten het IVN zullen hiervoor benaderd worden.

Het maatschappelijk belang van het IVN bewijst zich zo continu!

4	Jaarverslag IVN 2016
5	Hop, hopje
6	Vorderingen bij De Willemshoeve
7	Boek: Natuurroutes Veluwe
8	Vogels op de Veluwe
9	Japanse-duizendknoopbrigade
10	Klussen in arboretum Oostereng
11	Een ochtend wilgen knotten
12	Klompenpaden; De Zomp
13	De Ganzenveer
14	Kinderpagina
15	Van het bestuur
16	Buitenladder

COLOFON

De Zuidwester is het contact- en informatieblad van IVN Zuidwest Veluwezoom en verschijnt twee maal per jaar.

REDACTIE:

Kirsten Haanraads, Albert Bos,
Simone Saarloos

EINDREDACTIE:

Simone Saarloos

DRUKKER:

Editoo B.V. te Arnhem

REDACTIEADRES:

Simone Saarloos
Beukenlaan 1
6871 CK Renkum
telefoon: 0317 – 35 74 56
mobiel 06 - 55 15 69 18
e-mail: redactie.zw@gmail.com of
simonesaarloos@gmail.com

De uiterste inzenddatum van kopij voor het najaarsnummer is: **11 september 2017**.

Jaarverslag 2016 - IVN Zuidwest Veluwezoom

Tekst: Cees Kwakernaak, voorzitter IVN-afdeling Zuidwest Veluwezoom; foto: Albert Bos

Samenwerking

Werken en samenwerken waren voor 2016 de centrale thema's voor onze afdeling. Samenwerking vond o.a. plaats met de Stichting Renkums Beekdal (o.a. NME-werk), KNNV en omringende IVN-afdelingen (o.a. de Natuurgidsenopleiding) en (met IVN-Ede) het ledenuitje naar de Biesbosch.

Landschap

De werkgroepen hebben weer ongelofelijk veel uren en energie gestoken in het onderhoud van ons prachtige landschap en van de beken en sprengen. Alleen al de vrijwilligers van de werkgroepen Beken en sprengen, Landschapsonderhoud en De Zomp hebben bij elkaar ruim 3600 uren gewerkt! Zonder hun inzet zou het landschap van onze regio er heel anders uit hebben gezien.

De werkgroep Landschapsonderhoud werkte ook dit jaar weer grotendeels in de uiterwaarden, maar ook langs de beken werden wilgen geknot en werd onderhoud gepleegd aan heide en bos. Ook nam de werkgroep deel aan de Nationale Opschoondag, samen met 6 Dorpen Schoon.

De werkgroep Beken en sprengen bestaat uit drie groepen die werken aan de beken in het Renkums beekdal, het Heelsums beekdal en in Oosterbeek de Gielenbeek en de Oorsprongbeek. Mede hierdoor voeren de beken weer volop water. Ook heeft de werkgroep bij de Seelbeek ervoor gezorgd dat de daar aanwezig waterfilterkelder deels leeggeschept werd en ontdaan van begroeiing om herstel van dit monument mogelijk te maken.

Werkgroep De Zomp organiseerde weer de jaarlijkse Zompmarkt, die prima bezocht werd. Ook veel andere natuurorganisaties hadden weer plek gekregen om zich te presenteren. De heemtuin werd door de vrijwilligers weer goed onderhouden, terwijl ook rondleidingen werden georganiseerd.

De werkgroep Arboretum verzorgde ook afgelopen jaar weer een aantal wandelingen in Belmonte, o.a. voor leden van tuinclubs en Groei-en-Bloei.

Vogels

De Vogelwerkgroep was ook dit jaar weer zeer actief met excursies en tellingen binnen en buiten onze regio. De waarnemingen die zijn gedaan verschijnen altijd direct op onze website, voorzien van prachtige beelden. De nieuwe oeverwaluwand in de Jufferswaard is ontdaan van bramen, klimplanten en jonge boompjes, zodat de aanvliegroute weer helemaal vrij is. Er zijn een paar gaten in de wand uitgegraven, maar er waren geen resten van een nestje.

Kinderen

De werkgroep NME maakt onderdeel uit van de NME-groep van de Stichting Renkums Beekdal. De voor- en najaars-excursies naar het beekdal voor de basisscholen in Renkum lopen al een aantal jaren. Sinds dit schooljaar is daar een

excursie naar de Renkumse molen aan toegevoegd. Leerlingen uit groep 7 en 8 namen deel aan een afvalproject met aandacht voor zwerfafval, afval scheiden en hergebruik.

Andere activiteiten

Naast al deze werkgroepactiviteiten was onze afdeling nog anderszins actief. Samen met KNNV-Wageningen e.o. en de IVN-afdelingen Ede en Veenendaal-Rhenen is een nieuwe Natuurgidsenopleiding voorbereid, die in 2017 en 2018 gaat draaien. Hiervoor hebben zich ruim 25 cursisten aangemeld.

In november hield Ruud Schaafsma een IJsland-lezing in een afgeladen vol Filmhuis Oosterbeek.

Annerieke Water was ook dit jaar weer actief in de belevingstuin van zorgboerderij De Willemshoeve. Ter gelegenheid van het tienjarig bestaan zorgde onze afdeling voor een aantal vogelhuisjes, voedersilo's en een insectenhotel. Bep van 't Hoff bracht ook dit jaar regelmatig de natuur naar binnen voor ouderen in woonzorgcentrum Verburgt-Molhuysen Staete in Oosterbeek.

De nationale Sloopjesdag werd ook dit jaar weer georganiseerd samen met de Stichting Renkums Beekdal bij het Informatiecentrum. En ook dit jaar was deze dag weer een groot succes dankzij grote aantallen kinderen en natuurlijk de inzet van veel vrijwilligers (zie foto).

Albert Bos zorgde er als webmaster voor dat we als een van de eerste IVN-afdelingen een vernieuwde website hebben. En Simone Saarloos zorgde samen met de andere redactieleden weer voor twee prachtig geïllustreerde Zuidwesters.

Hop, Hopje

Tekst en foto's: Jone Nuis

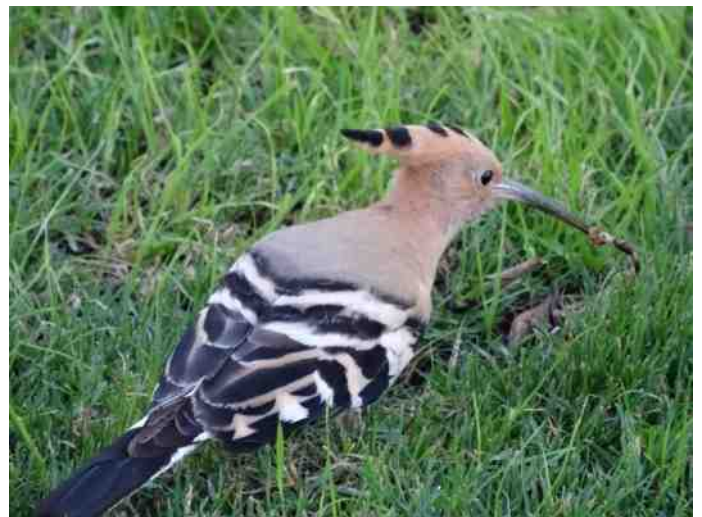
Vers terug van een heerlijk weekje Gran Canaria las ik de oproep om copy voor de Zuidwester. Nu kan ik vele pagina's vullen met een lofzang op dit prachtige eiland, maar ik zal mij beperken tot een leuk biologisch moment.

Op een mooie dag gingen wij een boottochtje maken vanuit Puerto Mogán - een leuk havenplaatsje - naar Puerto Rico. Dit laatste stadje is een geheel van grote hotels en appartementencomplexen. Ook een vreselijk druk 'shopping center', waar we omheen zijn gelopen. Wel zijn er parkjes en groene wandelgangen.

Langs één van de (rustige) wandelgangen liepen wij terug naar het haventje, toen we plotseling een schrille kreet hoorden: een hop streek neer in het gras langs het pad en begon driftig in de grond te prikken met zijn lange, kromme snavel. Hij/zij vloog steeds een stukje voor ons uit en verdween toen we bij de drukte terugkwamen.

Wat een mooie vogel is het toch. Alleen elke keer dat ik hem zie, vind ik hem kleiner dan ik in gedachten had. Een stukje verder in de drukte liepen we door een klein parkje, toen we plotseling twee hoppen zagen, een ouder en een kind dat gevoerd werd, Hop en Hopje noemde ik ze. Ze negeerden de mensen op de paden en hielden zich een beetje schuil tussen de wortels van een grote boom. Het was leuk om te zien hoe het jong, in volwassen kled en met een iets rechttere snavel, bij zijn ouder bedelde om voedsel. En terwijl wij fotografeerden kwamen er steeds meer mensen naast ons staan.

Aan de andere kant van het pad scharrelden 5 hoppen rond in het gras, druk prikkend naar voedsel. Toen we uiteindelijk doorliepen - we moesten terug naar de boot - genoot ik nog na van deze mooie vogels, die zich daar zo wonderwel aan de mensenmassa's hebben aangepast.

IVN Ede: activiteiten

Zaterdag 25 maart 2017: De seizoenen van het Bennekomse Bos. Start: 14:00 uur slagboom aan het eind van de Hullenberglaan. GPS: N 51 59 48.3, E 5 41 20.0.

Zaterdag 8 april 2017: Vogels rondom Oud Reemst/Planken Wambuis. Start: 6.30 uur, parkeerplaats Natuurmonumenten bij Oud Reemst aan de weg Otterlo - Arnhem. Duur: 2 uur. GPS: N 52 2 35.1, E 5 48 32. Informatie: Dick van Houwelingen 0318 - 59 15 31.

Zaterdag 22 april 2017: Vroege vogels en wild kijken in het Deelerwoud Start: 6.30 uur, parkeerplaats Natuurmonumenten. Ingang tegenover Museum vliegbasis Deelen aan de weg Hoenderloo - Schaarsbergen. Duur: 2 uur. GPS: N 52 3 46.7, E 5 53 56.6. Informatie: Dick van Houwelingen 0318 - 59 15 31; Wiebe Verbaan 0318 - 61 19 47.

Wanneer vogels voeren?

Vogels gebruiken het hele jaar veel energie. In de winter om zich op temperatuur te houden, in het voorjaar om te nestelen en om eieren te leggen en hun jongen groot te brengen. En in de herfst bouwen ze reserves op voor de winter. U kunt ze dus het hele jaar bijvoeren. Vogels proppen zich niet vol als hun honger gestild is. Ook verleren ze niet zelf voedsel te vinden.

Wat voer je wanneer?

- ▶ Winter: voer en water.
- ▶ Lente: eiwitten en kalk.
- ▶ Zomer: eiwitrijk voedsel.
- ▶ Herfst: vitaminerijke bessen.

Zie de website van de Vogelbescherming voor meer informatie over het voeren van vogels.

Vorderingen bij De Willemshoeve

Tekst en foto's: Annerieke Water

Terugblik op het 10-jarig bestaan

September 2016 bestond Zorg- en Recreatieboerderij De Willemshoeve 10 jaar. Dit werd op 30 september jl. groots gevierd met een receptie voor genodigden en een druk bezochte Open Dag op zaterdag 1 oktober voor belangstellenden. Eigenaren Nanny en Wout van Deelen en vrijwilligers werden verrast met veel cadeaus. Er kwamen veel geïnteresseerden die de vorderingen van de aanleg van de belevingstuin kwamen bekijken.

De nieuw aangelegde belevingstuin werd bewonderd en ook de smalle ecologische verbindingzone langs het terrein werd druk bekeken. Deze zone moet zich nog ontwikkelen zodat allerlei kleine dieren en insecten veilig kunnen leven.

Ons IVN heeft ter gelegenheid van het feest een aantal vogelhuisjes aangeboden (zie vorige Zuidwester). Vrijwilliger Karel Kooi bood een zelfgemaakt houten beeld aan, een eikenblad met eikel. In de tuin is een waterelement geplaatst zodat de gasten naar het geklater kunnen luisteren. Monuta bood een prachtig beeld aan. Het stelde wegvliegende vogels voor en werd mede ontworpen door eigenaren Wout en Nanny. Het staat op een plek achterin de tuin bij de massieve tuinbanken, een mooie stilteplek. Ook willen we niet vergeten de sponsoring van diverse bedrijven en at last but not least de sponsoring van de Li-

onsclub Renkum Airborne. Van dit sponsorbedrag is het nieuwe kippenhok met alle toebehoren alsmede het fruitvak gerealiseerd.

De Willemshoeve en de toekomst

Om verbouw van de huidige veeschuur te kunnen realiseren is een wijziging van het bestemmingsplan nodig. Een eerste aanvraag hiervoor is de deur uitgegaan. Het is de bedoeling dat de schuur wordt omgebouwd tot een gezellige accommodatie en tevens een stalling voor de tweepersoons fiets. Doordat er veel belangstelling is voor De Willemshoeve en het aantal gasten groter wordt, is er sinds kort een uitbreiding van het aantal professionals en de vrijwillige teamle-

Natuurroutes van de Veluwe

hoeve. Een aantal van hen gaat vaak wandelen of fietsen met de gasten. Naast Wout en Nanny zijn er 2 beroepskrachten en 55 vrijwilligers.

De gasten

De gasten genieten van het beestenspul op de boerderij, zoals de geitjes, schapen, paarden en de kippen. Men kan, als men dat wil, meehelpen in de moestuin.

Een belevingstuin is niet alleen een kijktuin met een beeld, maar ook een tuin waarin men zelf de handen uit de mouwen kan steken en dankzij de vernieuwde paden heerlijk kan wandelen. Men kan genieten van de geuren om hen heen, verse aardbeien plukken en straks de eerste voorjaarsbloemen plukken.

Natuurbeleving en tuinkamer

Al jaren ben ik betrokken bij natuurvoorlichting voor de gasten. Ik vertel in het voorjaar en in het najaar over zaken uit de natuur. Ik laat ze, afhankelijk van het seizoen, van alles voelen, ruiken, proeven en zien. Ook heb ik daar vaak een toepasselijk gedichtje of spreekwoord bij. Het contact is heel inspirerend.

In de belevingstuin staat de tuinkamer (kas), waar de gasten al vroeg in het voorjaar thee kunnen drinken en waar ik vaak mijn natuurpraatjes houd. Je kijkt mooi uit over de tuin en bent direct betrokken bij de natuur.

Al met al is De Willemshoeve een heerlijke plek voor dagactivering van ouderen.

Op 23 februari werd in het bezoekerscentrum Veluwezoom te Rheden een presentatie gehouden door Merijn Biemans (Natuurmonumenten) en Dirk Hilbers (auteur Crossbill Guides) over hoe de nieuwe Crossbill Veluwe Natuurgids eruit gaat zien. Daarna maakten we een testwandeling met de Veluwe App.

Stichting Crossbill Guides is een Nederlandse non-profitorganisatie die zich ten doel stelt de publieksbetrokkenheid bij natuur en natuurbescherming te vergroten.

Deze bijeenkomst betrof een sneak preview: boek en app verschijnen op 6 april 2017.

Gratis route-app Veluwe

Bij deze route-app voor Android en iPhone gaat het om een moderne manier van natuurbeleving. De app bevat fiets- en wandelroutes. Eenmaal gedownload functioneert de app zonder internetverbinding.

Deze app werkt als een 'klassieke' route-app (GPS-blijb systeem) met extra's:

- ▶ Informatie over natuur, flora, fauna en landschap.
- ▶ Selecteer thema's die jij interessant vindt.
- ▶ Krijg in ieder seizoen precies die informatie die geldt voor dat moment.
- ▶ Ingebouwde veldgids met herkenningsgegevens, foto's en vogelgeluiden; specifiek voor het punt waar je op dat moment staat.
- ▶ Praktische informatie over trefkans.

Veluwe: De Natuurgids

Deze gids beschrijft de 22 beste natuurroutes voor wandelaars (10-20 km) en fietsers (30-50 km) met uitgebreide informatie over landschap, geschiedenis, geologie, flora en fauna van de Veluwe. De gids bevat praktische en waarnemingstips. Er wordt ook aandacht besteed aan natuurbeleving met kinderen.

Vanaf 6 april kan de gids besteld worden op www.crossbill-guides.org (prijs: € 22,95).

Testwandeling

Na afloop van de presentatie maakten we gezamenlijk een testwandeling met behulp van de app over het aan het bezoekerscentrum grenzende deel van de Veluwezoom. Het was stormachtig weer met afwisselend hagel, regen en af en toe een beetje zon. We liepen door bos en over heide waarbij de app ons de juiste weg wees en ons attendeerde op al het moois dat de natuur ons te bieden had. Vanwege het onstuimige weer was het landschap van een woeste schoonheid. Onder het lopen genoten we van bloeiende gaspeldoorn en hazelaar.

Deze allereerste naturreisgids van de Veluwe wordt uitgegeven door KNNV/Crossbill Guides Foundation, ISBN 978-94-91648-11-3.

Vogels op de Veluwe

Tekst: Els Roode, coördinator vogelwerkgroep

Op zaterdag 25 februari 2017 heeft de vogelwerkgroep een wandeling gemaakt bij Oud Reemst en Planken Wambuis. Het was koud, maar ook zonnig weer. De groep was klein maar heel fijn, in totaal waren er 7 personen.

Jan is op zoek naar een nieuwe verrekijker en hij bestookte ons met vele vragen over wat hij wel en niet moet kiezen. Daar is de vogelwerkgroep ook geschikt voor. We kijken al vele jaren door veldkijkers en kunnen een goed advies geven. We hebben Jan, die al langer op zoek is, gezegd dat we verwachten dat hij de volgende keer met een nieuwe binoculair meedoet.

Ondertussen, we stonden nog steeds op de parkeerplaats aan de Harderwijkseweg, vloog er al een havik voorbij en hoorden we menige vinkenslagen en andere kleine vogeltjes, zoals koolmezen en boomklevers. De lente is in aantocht! Zelfs de veldleeuwerik zong het hoogste lied.

Om 9.00 uur vertrokken we te voet in de richting van de akkers, waar vinken, geelgorzen, veldleeuweriken en kepen zich te goed deden aan achtergebleven graantjes en de pitjes en zaadjes van een bloemrijke akkerrand van vorig jaar. Daarachter zagen we een prachtige reebok, die even heel nieuwsgierig naar ons stond te staren. Op de akker zaten mooie blauwe duiven: holenduiven en een grote lijster.

In januari en februari zingt de grote lijster op z'n mooist zijn melancholieke lied, in elk geval valt het juist dan goed op omdat de andere lijsters nog niet zingen. Nu hebben we er ook van mogen genieten, onderbroken door de Vlaamse gaaien die lekker krassen en de buizerd nabootsen.

We vervolgden onze weg over de heide in de richting van Planken Wambuis, want stilstaan en van al die vogeltjes genieten is mooi, maar de wind was gemeen koud, dus even flink de pas er in. Op de mooie beukenlaan aangekomen zag onze Arendsoog Sjon, ineens een grote zwarte vogel, de zwarte specht vliegen, in de buurt van dode bomen met de typische grote ovale spechtengaten. Jaar in jaar uit broedt deze vogelsoort hier. Leuk dat we hem zagen! Later op de ochtend hebben we er nog een zien vliegen, die het zang-geluid liet horen. Als de zwarte specht zingt, tijdens de balts, dan lijkt dat op de lach die we ook van de groene specht kennen, maar toch klinkt het weer iets anders. De alarmroep van de zwarte specht is het bekende haanachtig geluid en dan kennen we ook nog het vluchtgeluid: krukrukru..... Frank heeft al die geluiden vanaf zijn telefoon laten horen en de specht die vlakbij zat reageerde steeds met het baltsgeluid.

Toen Els even apart een sanitaire stop hield in de bosjes kwam er doodleuk een reegeit voorbij. Van echt doorlopen, in verband met de koude wind was dat wel wenselijk, kwam het niet want op een dennenboom midden op de heide ontdekten we een klapekster en tegelijkertijd jaagde er een mannetje kiekendief, prachtig wit/blauw met zwarte vleugelpunten, over het veld. En in de beukenbomen van de laan gonsde het van de sijsjes, mezen, vinken en een en-

kele keep. Ja, we zagen ze niet maar steeds vlogen er kruisbekken over die zich duidelijk lieten horen.

Uiteindelijk wandelden we verder over de laan en werden we gepasseerd door twee vrijwilligers van Natuurmonumenten te fiets gevolgd door een bezemwagen ook van dezelfde organisatie. Aan het eind van onze wandeling ontmoetten we diezelfde fietsers weer en hoorden zij verbaasd wat wij allemaal gezien en gehoord hadden. "Waarom horen en zien wij dat niet?" Tja, zij waren druk met andere zaken, zoals controleren of de honden aan de lijn gehouden worden, dat het publiek op de paden blijft, en of alle paaltjes en borden nog overeind staan.

We liepen om het heide veld heen, via de oude waterput, die vol gegroeid is met steenbreekvaren. Daarvandaan ontdekten we twee raven in de lucht en een biddende torenvalk en alsof ons geluk niet op kon ontdekke Sjon ook nog een everzwijn dat het veld overstak.

Op de terugweg langs de andere kant van het veld ontdekten we de klapekster weer, die steeds de hei in dook om iets te eten en aan de andere kant hoorden we heel veel putters en sijsjes zingen, zo'n prachtig geluid. Met de telescoop haalde Frank er ook nog een barmsijs uit, lastig, want al die vogeltjes vlogen steeds heen en weer, maar ik heb 'm ook gezien met het rode vlekje op de kop.

Krijgt Renkum Japanse-duizendknoopbrigade?

Tekst: Cees Kwakernaak

IVN Zuidwest Veluwezoom wil, samen met de Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG) en de gemeente Renkum, een groep vrijwilligers mobiliseren om de sterk oprukkende Japanse duizendknoop in de gemeente Renkum te gaan bestrijden. Om de kosten hiervoor te dekken is een subsidie bij de provincie Gelderland aangevraagd, en heeft ook de gemeente Renkum een financiële bijdrage toegezegd.

Waarom is bestrijding nodig?

De soort kan zich zeer snel vegetatief uitbreiden. Een deel van de verspreiding in Nederland heeft zeer waarschijnlijk plaatsgevonden via het maaien van wegbermen, oevers en ander openbaar groen. Bij het maaien kunnen er gemakkelijk delen van de plant aan de machines blijven hangen die er dan vervolgens op een andere plek weer af vallen. Door het vroege uitlopen, de snelle lengtegroei en de vorming van een nagenoeg gesloten bladerdek wordt de overige vegetatie geheel overgroeid en op den duur verdrongen. Vooral op beek- en rivieroever heeft dit een nadelig effect op de inheemse vegetatie, maar ook op bodemdieren. De Japanse duizendknoop heeft dus een negatief effect op de biodiversiteit en natuurlijkheid.

Duizendknoop kan ook economische schade veroorzaken, bijvoorbeeld doordat dijken en taluds langs watergangen minder stabiel worden als gevolg van het wegconcurreren van de grasvegetatie die voor de vastlegging van de grond zorgt. Ook kan de soort schade veroorzaken aan bijvoorbeeld verhardingen, rioleringen en funderingen door de enorme groeikracht van de wortelstokken. Deze vormen van schade kunnen hoge kosten met zich meebrengen.

Hoe willen we het gaan aanpakken?

In Oosterbeek loopt al een proef met de bestrijding van de Japanse duizendknoop met varkens. Om in korte tijd zoveel mogelijk groeiplekken van deze plant aan te pakken willen

we met vrijwilligers een Japanse duizendknoopbrigade gaan vormen, die de planten met het wortelstelsel gaat uitspitten. In veel gevallen zal dat afdoende zijn. Soms zullen wortelstokken te diep liggen om uit te graven, dan zullen de uitlopers van de plant zeer regelmatig afgemaaid moeten worden. Uiteraard moeten we voorkomen dat het uitgespitte materiaal weer gaat uitlopen. De gemeente Renkum en de ACV zullen zorg dragen voor een verantwoorde afvoer en behandeling van het geoogste plantenmateriaal.

Wanneer gaan we beginnen?

Als de provinciale subsidie verkregen wordt, willen we begin april dit jaar aan de slag gaan. Voor die tijd zullen vrijwilligers hiervoor worden opgeroepen zowel via onze eigen IVN-kanal als via oproepen in de lokale bladen. Eind november zullen we dan deze actie afronden. Hopelijk hebben we tegen die tijd de belangrijkste 'brandhaarden' van Japanse duizendknoop afdoende bestreden.

Cursus moestuinieren bij IVN Veenendaal - Rhenen

Je eigen gezonde groenten telen, oogsten en daarna smullen. Met of zonder tuin, altijd is er wel een plekje te vinden voor een moestuintje, met potten op balkon of bakken in de tuin.

Inhoud cursus

In deze korte cursus leer je hoe je eenvoudig een kleine moestuin opzet en met goed resultaat kunt oogsten. De cursus is ook geschikt voor ouders en leerkrachten die met kinderen aan de slag willen.

Tijd en plaats

De cursus bestaat uit drie avonden en thuiswerkopdrachten

waardoor u al direct het geleerde praktisch kunt toepassen. Op **donderdag 23 maart, 20 april en 18 mei** wordt van 20.00-22.00 uur de cursus gegeven in De Groenhof, Karel Fabritiusstraat 3, Veenendaal.

Kosten en aanmelding

De kosten voor de cursus bedragen €12,50 inclusief documentatiemateriaal en koffie of thee.

Aanmelden kan via e-mail: d.reijn@xs4all.nl of telefoon 06 – 11 16 84 31.

Gezien op de website www.ivn.nl.

Klussen in arboretum Oostereng

Tekst en foto's: Simone Saarloos

Op 11 maart jl. kwam een flink aantal vrijwilligers naar arboretum Oostereng om daar in het kader van NLdoet de handen uit de mouwen te steken. Op deze prachtige lentedag werd hard gewerkt om op verschillende plekken op het terrein grote en kleine klussen aan te pakken.

“Op tafel liggen briefjes met de verschillende klussen die we vandaag zouden kunnen aanpakken.” Leo Goudzwaard, ‘beheerder’ van het arboretum Oostereng, wijst ons op de blocnootvelletjes op de tafel in het boshuis van het arboretum. Op elk briefje staat een klus met daarbij uitgelegd hoe de klus geklaard moet worden. Er is een briefje met een beschrijving hoe bomen en struiken geplant moeten worden, maar ook een met uitleg over houtsnippers die bij verschillende struiken aangebracht moet worden, en eentje met een voorstel hoe de parkeerruimte op te knappen. Er zijn genoeg briefjes met klussen om iedereen aan het werk te zetten.

Wij kiezen voor een niet te ingewikkelde klus: houtsnippers onder struiken aanbrengen. Een van de vaste vrijwilligers helpt ons op weg: een kruiwagen, schop, riek en handschoenen. Onderweg naar de hopen houtsnippers die langs het ‘bomenpad’ liggen, vertelt hij over de geschiedenis van het arboretum.

Geschiedenis in het kort

Het arboretum zag er vroeger heel anders uit. Het was toen vooral heide met struiken en later met dennen voor de houtproductie. Halverwege de negentiende eeuw werd er een boerderij op landgoed Oostereng gebouwd. Er moesten toen een moestuin, kersen- en appelboomgaarden, bossen met eiken, beuken, larixen, berken en dennen, maar ook bouw- en weiland geweest zijn. Het boeren bleek niet zo'n groot succes. De boerderij werd afgebroken. Voor de nieuwe eigenaren, de familie Insinger, werd een nieuw landhuis gebouwd. Bij dat landhuis ontwierp de beroemde tuinarchitect en dendroloog Leonard Springer in 1911 het park, een bloementuin ten oosten van het landhuis en twee percelen als arboretum. Springer kocht bijzondere boomsoorten voor het landgoed. Een aantal van deze inmiddels bijna 100 jaar oude bomen zijn nog in het arboretum terug te vinden. In 1941 verkocht mevrouw Insinger landgoed Oostereng aan de Staat der Nederlanden, waardoor het landgoed in het bezit kwam van Staatsbosbeheer. De jaren daarna deden de bossen dienst als proefbos voor de landbouwhogeschool. Ook in oorlogstijd werd het landgoed onderhouden, werden er bomen geplant. Daar kwam een einde aan in september 1944. Toen kwam het landgoed plotseling aan het oorlogsfront te liggen. In 1945 werd het landhuis verwoest. Na de oorlog zijn het landhuis en de zwaar beschadigde boswachterswoning afgebroken, en moesten allerlei oorlogstuig, afasteringen en versperringen opgeruimd worden. In 1957 werd een kernreactor op landgoed Oostereng gebouwd. De reactor was bestemd

voor het bestralen van biologisch materiaal. In het boek ‘Van heide tot luthof’ van Patrick Jansen staat dat het ging om ‘onderzoek betreffende toepassing van ioniserende stralen en het gebruik van isotopen en gemerkte verbindingen’. In 1980 werd de reactor stilgelegd; in 1996 werd met de sloop van de gebouwen begonnen. Het werd afgerond in 2002. Daarna werd het terrein teruggegeven aan de natuur.

Werk van de vrijwilligers

De houtsnippers moeten we strooien bij die struikjes die gemarkeerd zijn met een blauw plastic stokje. We gaan aan de slag. Onderwijl horen we wat er zoal door de vrijwilligers sinds de start van de renovatie in 2011 in het arboretum is aangepakt. In gezamenlijk overleg hebben ze besloten eerst de huizenhoge bramen en ander ongewenste opslag en onkruid te verwijderen. Vervolgens konden ze paden aanleggen, zoals het ‘bomenpad’ waarlangs wij nu bezig zijn. Ook werden bijzondere bomen en andere planten

Een ochtend wilgen knotten

Tekst: Cees Kwakernaak

aangeplant, werden zichtlijnen vrijgemaakt en werd er onderhoud gepleegd aan het Boshuis (de informatie- en kof-fieruimte). Daarnaast geven ze rondleidingen en is er een nieuwsbrief.

Bijzondere zaken

Aan veel van de struiken waar we houtsnippers neerleggen, hangen plaatjes met de naam van de struik erop. Die geurende struik met prachtige witte bloempjes waar we net houtsnippers bij strooiden, is bijvoorbeeld een struikkam-perfoelie. Bij veel bomen hebben de vrijwilligers bordjes met de naam erop in de grond gezet. Bij de mooie in het oog vallende conifeer staat een bordje: het is een Japanse ci-pres. Behalve leerzaam is er in het arboretum ook ruimte voor 'leuke, bijzondere' zaken. Zo worden we halverwege het bomenpad verrast door een tunnel die naar 'de verborgen tuin' leidt. En als we het pad aflopen, blijken er naast al die bijzondere bomen en planten meer bijzondere dingen in het arboretum te zijn: een blotevoetenpad, een gemet-selde bank in Jugendstil, een lariksbank van eigen hout, een bijenhotel en een reuzenxylofoon.

Het enthousiasme van de vrijwilligers, de koffie met appel-taart en lekkere koeken en vooral ook die prachtige tuin zorgden voor een leuke en leerzame ochtend in arboretum Oostereng. Het kan niet anders of we komen terug.

Vrijwilligers

De vrijwilligerswerkdagen zijn op:

- ▶ zaterdag van 9 uur tot 12.30 uur
- ▶ maandag van 13 uur tot 16.30 uur

Het was een mooie lente-achtige zaterdag in februari. De sneeuw en het ijs waren weer even verdwenen. Niet gek om eens een ochtend te gaan wilgen knotten in de uiter-waard.

Deze ochtend waren de wilgen aan de beurt nabij de woning van Albert Smit, de coördinator van de werkgroep Land-schapsonderhoud, die al vele jaren het onderhoud van de uiterwaarden en andere delen van het landschap in de gemeente Renkum organiseert.

Na een heldere instructie gingen we met een flinke groep vrijwilligers en gewapend met ladders, zagen en takkenza-gen de uiterwaard in. Voor ieder een eigen wilg om te knotten. Mijn wilg kende 3 flinke knotten, van waaruit vele dunne en vaak ook dikke takken ontsproten. De zaag ging soepel door het zachte wilgenhout, en al snel lagen er flinke stapels takken te wachten op afvoer naar Burgers Zoo. Heerlijk voer voor de beesten, zoals ik een paar dagen later in de dierentuin kon vaststellen!

Bij de koffie met koek besprak ik met een andere vrijwilliger de risico's van het wilgenknoten. Er bleek maar zelden wat mis te gaan, en ernstig was het nooit. Schertsend zei ik dat het me zou meevallen als ik met droge kleren thuis zou komen, omdat de laatste knot van mijn wilg over een sloot heen hing.

Maar precies op tijd had ik ook de laatste knot netjes ge-snoeid. Heel wat takken lagen in de sloot en die waren er inmiddels uitgevist. Alleen lag er nog 1 grote tak met het dikste eind op de wilgenknot, leunend met zijn takken op de oever aan de overkant van de sloot. Albert zou de tak aan de overkant proberen los te trekken, terwijl ik aan de andere kant van de sloot aanwijzingen gaf. Na lang trekken en wrikken schoot de tak dan toch los van de wilg. Hij maakte een plotselinge draai en ik zag het dikke uiteinde op mij af komen. Er was maar één mogelijkheid om niet door de boom getroffen te worden: in de sloot duiken! Met hulp kwam ik druipend uit de sloot, met modder van kruin tot schoenen. Helaas was mijn bril weg, er had toch een tak mijn neus nog geraakt. En de telefoon was natuurlijk on-bruikbaar geworden.

Gelukkig was mijn jas nog droog en kon ik snel even op de fiets naar huis voor een heerlijke douche. Met droge kleren repte ik me snel weer naar het huis van Albert, waar een heerlijke uiensoep op me stond te wachten. Zelden smaakte soep zo goed! Intussen had een andere vrijwilliger mijn bril zelfs nog opgedregd. En na een nachtje drogen op de radiator deed ook mijn telefoon het weer. Alleen de schram op mijn neus herinnerde nog aan een gedenkwaar-dige ochtend.

Kortom: ga ook eens lekker knotten met de werkgroep Landschapsonderhoud!!

Zeven klompenpaden binnen onze afdelingsgrenzen!

Tekst: Ruud Schaafsma

Kort geleden werd het vijfde klompenpad binnen de grenzen van onze IVN-afdeling geopend. Het prachtige Dorenweertsepad, 13 pittige wandelkilometers, maar o zo mooi !

Vier klompenpaden bestaan al enkele jaren. Het Nudepad (11 km) aan de westkant van Wageningen, het Wageningse Engpad (13 km), het Molenbeeksepad (16 km) door het Renkumse en Heelsumse beekdal en het Hartensepad (14 km) door het Renkumse beekdal.

Tussen de paden zijn verbindingroutes aangegeven, waardoor je dagen kan wandelen over goed aangegeven, meest onverharde paden. Ik en velen met mij ervaren deze wandelroutes als een geweldige luxe !

Maar er komen er binnen enkele maanden nog twee bij.

In Oosterbeek komt een wandeling die door de Rosandepolder, over Mariëndaal, door de Groene Bedstee, over landgoed Lichtenberg, aan de westkant rond Oosterbeek, langs de Oorsprongbeek, Hemelse berg, Gielenbeek en Kerkpad voert. Vorige week heeft de werkgroep die de route en teksten voorbereid de 16 km lange route gelopen. We werden beloond voor al het werk: het was een heerlijk zonnige dag en iedereen heeft geconstateerd dat ook dit weer een fraai klompenpad gaat worden. De naam is nog niet bekend, wel dat het pad rond de zomer zal worden geopend.

Het tweede pad in ontwikkeling is het Nederrijnpad. Dit wordt een extra lang klompenpad van ongeveer 30 km. Het klompenpad XL is een nieuwe loot aan de stam van al bijna honderd Klompenpaden in de provincies Gelderland en Utrecht.

Dit pad gaat aan beide zijden van de rivier lopen, tussen het Lexkesveer en het Drielse veer. Zo krijgen ook onze overburen in de gemeente Overbetuwe een Klompenpad, in combinatie met de gemeenten Renkum en Wageningen.

Zoals bij alle klompenpaden begeleidt Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG) de ontwikkeling van dit bijzondere pad, waar velen bij zijn betrokken. Drie gemeenten, zes dorpsraden, boeren, Rijkswaterstaat e.a. zijn hier bij betrokken. Het bijzondere struinpad zal in de loop van 2018 worden geopend.

SLG roept nog vrijwilligers op om de route te helpen bewegwijzeren en als het pad is geopend te helpen onderhouden. Aanmelden bij Arianne Doeleman, 026-3537444.

Ik sta al te trappelen om zo'n bijzondere route door tot nu toe weinig toegankelijke uiterwaarden te gaan lopen !

Rondleidingen in De Zomp in Oosterbeek

Tekst en foto: werkgroep De Zomp

Vlakbij het oude kerkje in Oosterbeek ligt verscholen tussen villa's heemtuin De Zomp. Zelfs bij veel inwoners van Oosterbeek is deze heemtuin nauwelijks bekend. Toch wordt De Zomp al sinds 1997 door enthousiaste vrijwilligers van IVN afdeling Zuidwest Veluwe onderhouden. Op een terrein van niet meer dan 1/3 hectare zorgen een natuurlijke bron en flinke hoogteverschillen op de stuwwal voor een grote verscheidenheid aan vegetatiezones. Bij recente door de KNNV uitgevoerde inventarisaties zijn maar liefst 175 verschillende inheemse planten geteld.

Dit voorjaar organiseren we weer twee publieksrondleidingen op de **zondagen 23 april** en **14 mei**. We starten om 14.00 uur. De rondleiding duurt ca 1,5 uur. De gids besteedt aandacht aan de ontstaansgeschiedenis van De Zomp en aan de namen en bijzondere eigenschappen van de planten, die er voorkomen. Vanwege de smalle paden kunnen er per groep maximaal 12 mensen mee. Daarom vragen we u van te voren even per e-mail (jfstorm@hetnet.nl) of telefoon (0317 - 42 58 02) aan te melden. Bij veel belangstelling zullen wij een tweede gids inschakelen.

De ingang van De Zomp bevindt zich op de hoek van de Fangmanweg en De Dam (postcode 6862 EH) in Oosterbeek.

De Ganzenveer - wie is ... Ineke Puijk

Op 10 januari 1950 ben ik in Den Haag geboren, maar vanaf mijn achtste woonde ik in Arnhem. Ik woon alleen. Mijn drie kinderen zijn in allerlei windrichtingen uitgevlogen. Een dochter, met vriend en zoon woont in Zwitserland; mijn andere dochter met man en drie kinderen in Engeland. Mijn zoon woont in Wageningen, maar vertrekt eens in de zes weken naar zijn werk ergens in het buitenland. Met nog een broer in Noorwegen voldoende vakantieadressen. Zelf hebben we een jaar in de VS gewoond en zeven jaar in Zwitserland.

(Huis)dieren

Ik beschouw de dieren die mijn tuin inkomen, als mijn huisdieren. De laatste tijd komt er dagelijks een groepje putters eten van de elzenproppen in de grote boom achter mijn huis. Tot mijn grote vreugde zit er in de sloot achter mijn tuin regelmatig een ijsvogel. Daar kan geen huisdier tegenop.

Opleiding en beroep

Na de HBS ben ik biologie gaan studeren in Utrecht. Hoewel niet de meest geschikte universiteit voor veldbiologische onderwerpen was dat toch wel mijn richting met ecologie, vegetatiekunde en populatiegenetica.

De zomer rond mijn afstuderen heb ik meegewerkt aan het allereerste jaar van de Utrechtse milieukartering: in tweetallen dagelijks een kilometerhok aflopen, over slootjes springen en in prikkeldraad blijven haken om alle plantensoorten die we tegenkwamen op te schrijven. Daarna heb ik vijf jaar lesgegeven op de middelbare tuinbouwschool in Utrecht, plantkunde aan de hoveniers en vegetatiekunde aan de cursus Groenvoorziening, Landschapsverzorging en Recreatie. Na wat omzwervingen kwamen we in Basel terecht. Daar ben ik freelancer bij de Museumspedagogiek geweest. De laatste twintig jaar was ik educatief medewerker bij het Universiteitsmuseum Utrecht. Als museum en persoonlijk hebben we een sterke ontwikkeling doorgemaakt, waarbij het steeds draaide om de vraag: hoe kunnen we onze bezoekers uitdagen, nieuwsgierig maken, prikkelen om dingen te onderzoeken, om te willen weten. Sinds juli 2016 met pensioen.

Daarnaast actief als

Bestuurslid van de Stichting Renkums Beekdal met als aandachtsgebied educatie. Het informatiecentrum met het Mussennest is een inspirerende plek, waar ik na mijn pensioen gauw mijn ei kwijt kon, en als ik even niet oppas worden dat wel 10 eieren. Na het sluiten van het MEC-Renkum verzorgt de NME-groep (waarin leden van IVN ZuidWestVeluwezoom) van Stichting Renkums Beekdal een programma voor Renkumse basisscholen. Uitgangspunt is om de kinderen echt in contact te brengen met natuur, landschap en duurzaamheid. Sinds dit schooljaar bieden we voor elk leerjaar van de basisschool een programma. Het is nu nog een beperkt aanbod, maar er liggen nog zo veel onderwerpen voor het oprapen. Wat zouden we educatief kunnen doen met de boomgaard en kruiden-

cirkels, bijvoorbeeld rond voedsel en duurzaamheid? Hoe kunnen we aandacht aan water en watermolens besteden? Hoe kunnen we gezinnen tijdens evenementen in contact brengen met natuur en landschap? Genoeg uitdagingen om samen met andere vrijwilligers mee bezig te zijn. Met het beekdal was ik al lang vertrouwd. Al zo'n 15 jaar werk ik min of meer regelmatig met de bekenegroep van Ruud mee. Op zaterdagochtend met lieslaarzen aan in de beek staan scheppen, om je heen kijken, een praatje maken. De wereld vanuit het water en niet vanaf de kant te zien.

Hobby's

Met al die familie in het buitenland kan het haast niet anders dan dat mijn hobby's werelds zijn: werelddans en wereldkoor. Ook lees ik graag, zowel populair wetenschappelijk als romans en verhalen.

Affiniteit met flora/fauna

Ik vind het heerlijk om buiten te lopen, rond te kijken en te genieten van het hele landschap. Onderweg een ree, lepel- laar of orchidee tegenkomen is een bonus, maar het is niet het doel alle soorten meteen op naam te brengen.

Elk jaargetijde heeft zijn aantrekkelijke kanten, maar favoriet zijn toch wel bronbossen in het voorjaar. Met plakaten goudveil, muskuskruid en velden sleutelbloemen.

Mooiste stukje natuur? Naast het Renkumse beekdal vind ik de Heelsumse beek met de wodanseiken een prachtig gebied om te wandelen (beetje jammer dat je de snelweg steeds hoort).

Ik heb bewondering voor mensen die zich met passie ergens voor inzetten en het dan ook nog voor elkaar krijgen. Mijn wens is meer mensen die zich met educatie in het beekdal bezighouden. Belangstellenden kunnen zich bij mij melden (ineke.puijk@renkumsbeekdal.nl).

De Ganzenveer gaat naar Hans Willemsen, omdat hij al heel lang lid is van het IVN en enthousiast vrijwilliger bij het Renkums Beekdal. Daarnaast is hij ook bezig met de opleiding tot vrijwillig molenaar.

Apps om buiten te spelen

We gaan naar buiten! Wat is er leuker dan (met uw (klein-)kinderen) de natuur in te gaan? Ontdekken, verwonderen, vies worden en spelen. De natuurgebieden in onze omgeving lenen zich daar uitstekend voor. Maar hoe krijgt u de kinderen enthousiast? De techniek helpt. Er zijn tegenwoordig leuke apps voor op uw telefoon om het buitenspelen leuker, spannender en leerzamer te maken. We geven een paar voorbeelden.

App 1 LOS IN HET BOS

(Staatsbosbeheer, Stichting Nationale Boomfeestdag, Stichting Natuurwijs)

Deze game maakt gebruik van dezelfde techniek als Pokémon Go. Help de boswachter, breng de jonge dieren groot, maar pas wel op voor de stroper!

Bomen

Het spel, bedacht voor kinderen van groep 6 tot en met 8, speel je met je telefoon of tablet buiten in de tuin of in het bos. De bomen daar zorgen voor frisse lucht en bieden een veilige woonplek voor dieren.

Boswachter

De boswachter vraagt je om een aantal jonge dieren groot

te brengen. Dit doe je door de dieren de vaardigheden Liefde, Kennis en Wilskracht te geven. Hiervoor moet je opdrachten uitvoeren. Zo kan het zijn dat je een virtueel vuur moet blussen, gif moet opruimen of vliegen gaat vangen om je spin te voeren. Maar pas op voor de stroper: hij zal proberen een dier van je af te pakken.

Speurtocht

Gebruik de app Los in 't Bos:

- ▶ tijdens een speurtocht;
- ▶ bij een kinderfeestje;
- ▶ met je klas als schoolactiviteit;
- ▶ als je een leuke middag wilt beleven;
- ▶ als je iets wilt leren over de natuur.

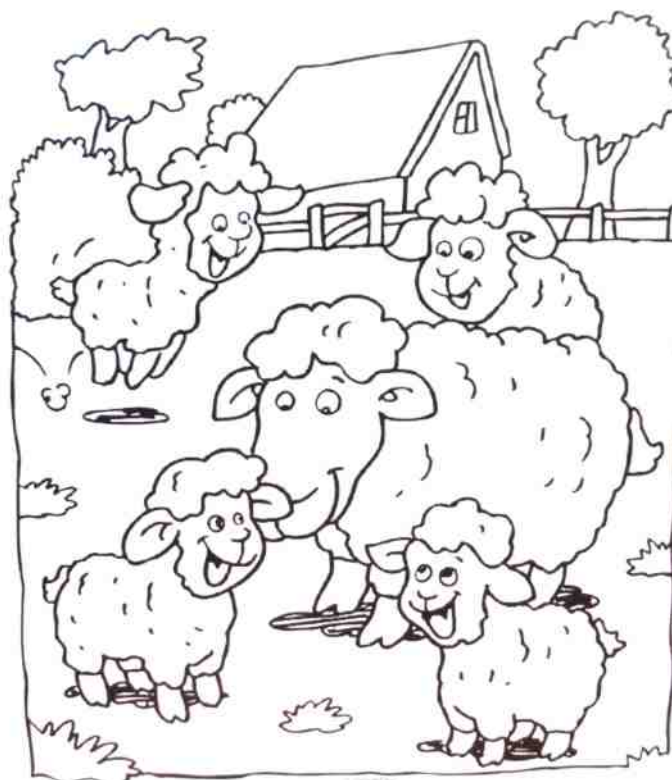
App 2 TROOVIE

Deze Nederlandse app is ontzettend leuk voor avontuurlijke kinderen, die er graag op uit gaan. De app staat vol met (zelfgemaakte) speurtochten en kan door heel Nederland gebruikt worden.

Kinderen kunnen zelf speurtochten maken en hier allerlei spannende opdrachten in verwerken. Of een speurtocht spelen die door iemand in de buurt is gemaakt.

Het is lente

Het is lente! En dus gaan we buiten spelen. De koeien en de lammetjes doen dat ook. Vraag je ouders om met jou erop uit te gaan, lammetjes te aaien of een heuze koeien-dans te doen. Een korte zoektocht op Google zal je verder helpen aan adressen bij jou in de buurt.

Algemene ledenvergadering op 29 april 2017

Op **zaterdag 29 april** houden we onze Algemene Ledenvergadering, die dit keer gehouden zal worden in de Recreatiezaal van Het Schild, het centrum voor blinden en slechtzienden, Wolfhezerweg 101, 6874 AD Wolfheze. Inloop vanaf 10:00 uur, aanvang ALV 10:30 uur.

Na de ALV organiseren we een wandeling met na afloop een lunch in het restaurant van Het Schild. Het Schild is bereikbaar met buurtbus 590 en ligt nabij station Wolfheze.

De stukken voor de ALV worden u tevoren digitaal toegestuurd via de e-Zuidwester. Op aanvraag kunnen de stukken eventueel per post worden toegestuurd.

Als u van plan bent om de ALV bij te wonen dan verzoek ik u dit voor 15 april aan ons door te geven, en daarbij te vermelden of u ook wilt deelnemen aan de lunch. Opgave kan via een e-mail bericht aan Maykel van Gent (secretaris): ivn.zwv@gmail.com.

Het bestuur hoopt ook dit jaar op een mooie opkomst!

Met vriendelijke groet,
Cees Kwakernaak, voorzitter

Het Groene Wiel Wageningen

Tekst: Albert Bos

NME-centrum nu onder IVN-groene vlag

"Ik vind het een mooi voorbeeld van samenwerking tussen beroepskrachten en vrijwilligers", zegt Tessa de Been, NME-consulent in Wageningen.

Het Groene Wiel begon als NME-centrum van de gemeente Wageningen. Samen met veldwerkcentra Het Woldhuis in Apeldoorn en De Veldhoeve in Orvelte, Drenthe, maakte het een tijd deel uit van Stichting Veldwerk Nederland. Deze is met ingang van 2016 onderdeel van IVN, Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid.

Het Groene Wiel richt zich vooral op basisscholen in Wageningen en die in de gemeente Ede. In de gemeente Ede wordt vooral samengewerkt met de scholenwerkgroep van IVN. Vanuit kinderboerderij De proosdij - 's Heeren Loo in Ede worden o.a. leskisten in die gemeente uitgeleend. In de wijk Veldhuizen in Ede steunde men het project Klasse moestuin in zogenaamde moestuinbakken.

Leuk is dat er binnen Het Groene Wiel een 'ontwikkelgroep' is die samen met een beroepskracht nieuwe methoden bedenkt. Ze reageren op beleid van de gemeente betreffende klimaat, energie, zwerfafval, maar ook voedsel(-verspilling). Bij het ROC hebben ze een creatieve workshop verzorgd over 'koken met restjes' ter voorkoming van voedselverspilling.

Nieuwe gidsencursus (NGO) is gestart

Tekst: Wim Chardon

De natuurgidsenopleiding (NGO), een nieuwe naam voor wat de meesten van u nog kennen als 'gidsencursus', is in januari gestart. De NGO wordt georganiseerd in samenwerking met de IVN-afdelingen Ede en Veenendaal/Rhenen, en het KNNV afd. Wageningen e.o.

Na een druk bezochte informatieavond, en enkele zeer late aan- en afmeldingen, zijn er nu uiteindelijk 24 deelnemers. Hiervan hebben er 6 aangegeven dat zij actief willen worden in onze afdeling Zuidwest Veluwezoom.

Een onderdeel van de opleiding is het werken in een zgn. onderzoeksgebied. Hiervan liggen er twee (?) in het gebied waarin onze afdeling actief is: de Jufferswaard en het Renkums beekdal.

Daarbij worden de cursisten begeleid door respectievelijk Ruud Schaafsma en Wim Braakhekke. Wim is opgeleid als plantencoloog, heeft als docent gewerkt aan Wageningen Universiteit, en is als gids zeer actief via het Informatiecentrum Renkums Beekdal.

Het Groene Wiel werkt samen met Road2work. Door middel van het recyclen van elektronisch afval creëren zij werkevaringplekken. Ook wordt op scholen aandacht besteed aan de grondstofcyclus. Innovatie dus. Soms zijn studenten van Green Office actief; die stimuleren de duurzaamheid binnen de WUR. Ook Stoas-studenten doen af en toe een educatief project.

Met de NME-groep van Stichting Renkums Beekdal zijn de eerste contacten gelegd om van elkaar te leren en elkaar te inspireren.

Op de website www.groenewiel.nl staan leuke voorbeelden van de activiteiten.

Met hoofd, hart en handen!

Contactgegevens

IVN
Het Groene Wiel
Hendrikweg 14B
6703 AW Wageningen

E-mail: groenewiel@ivn.nl

Telefoonnummer: 0317- 422041

Buitenladder

Wandel- en activiteitenprogramma van maart 2017 t/m september 2017

Informatie over Belmonte, Wageningen: Betsie van Loenen, tel. 0317 - 41 81 24 of b.vanloenen@hotmail.com. Informatie over vogelexcursies: in verband met vervoer minimaal een dag van tevoren aanmelden bij Els Roode per e-mail of telefoon: els.frank@planet.nl of tel. 0317 – 31 82 12. Informatie over werkochtenden van de werkgroep Beken en sprengen: Ruud Schaafsma, tel. 0317 - 31 51 17 en werkgroep Landschapsonderhoud: Albert Smit, tel. 026 - 339 24 11 of tijdens de werkochtenden mobiel 06-12 03 43 53.

MAART

zaterdag 11 maart 2017: start van BMP-telling in de Jufferswaard en op de Noordberg. Om de twee weken tot en met mei en 1 keer in juni. Starttijd: half uur voor zonsopkomst. Aanmelden per 2-mail via els.frank@planet.nl.

zaterdag 25 maart 2017: opschoonactie uiterwaarden Renkum. Werkgroep Landschapsonderhoud en 6 Dorpen Schoon organiseren acties in het kader van de landelijke opschoondag 2017. Zij gaan met veel enthousiaste mensen de uiterwaarden tussen de woonboten in de Rosandepolder in Oosterbeek en Parenco in Renkum zwerfafvalvrij maken. Tijd: 9.30 – 12.30 uur. Verzamelen bij het sluis- en stuw-complex Driel, aan de kant van Doorwerth op de Fonteinalee.

zaterdag 25 maart 2017: werkochtend werkgroep Beken en sprengen. Tijd 9.30 -12.30 uur. Verzamelen bij het Mussennest.

APRIL

zaterdag 1 april 2017: werkochtend werkgroep Landschapsonderhoud. Meewerken met vrijwilligers van Bato's Park aan het onderhoud. Verzamelen: entree begraafplaats aan de Fangmanweg te Oosterbeek.

zaterdag 22 april 2017: ontbijtexcursie BMP-telling met de vogelwerkgroep in de Jufferswaard en op de Noordberg. Starttijd met zonsopkomst. Aanmelden via els.frank@planet.nl.

zaterdag 29 april 2017: Algemene Ledenvergadering in de Recreatiezaal van Het Schild, het centrum voor blinden en slechtzienden, Wolfhezerweg 101, 6874 AD Wolfheze.

Inloop vanaf 10:00 uur, aanvang ALV 10:30 uur.

Na de ALV: een wandeling met na afloop een lunch in het restaurant van Het Schild.

Het Schild is bereikbaar met buurtbus 590 en ligt nabij station Wolfheze. Opgave via e-mail aan Maykel van Gent (secretaris): ivn.zwv@gmail.com.

AUGUSTUS

zaterdag 4 t/m 11 augustus 2017: de 34e IVN Zomerweek. Een compleet verzorgde excursieweek voor natuur- en cultuurliefhebbers vanaf 5 jaar.

Verdere informatie kunt u op de website bekijken:

www.ivn.nl/zomerweek of mailen naar: h.moonen3@kpn-mail.nl of colettedehaas@hotmail.com.

Per post naar: Harrie Moonen, Kapelaan Koopmansplein 63, 5212NV 's Hertogenbosch.

